

Gudstjeneste Skævinge & Lille Lyngby Kirker

den 1. november 2020

Kirkedag: Allehelgensdag

Tekst: Es 49,8-11; Åb 21,1-7; Matt 5,13-16

Salmer:

SK & LL: 568 * 569 (synges som solesang af Henrik)

Håb og forventninger – bruger vi måske nok lidt i flæng; men det er ikke det samme. De er fælles om at have fremtiden som mål; men de har forskellige afsæt.

Jeg kan således godt have forventninger om, at jeg gennemfører en gudstjeneste uden at lave nogle fejl. Det vil i så fald være urealistisk høje forventninger. For der er ingen, der ikke laver fejl. Jeg kan så håbe på, at de – altså Jer – der udsættes for fejlene kan bære over med mig.

Forventninger forholder sig realistisk til tingene. Forventninger tager afsæt i, hvad jeg realistisk kan have af forventninger.

Håb kan sagtens sætte sig ud over det realistiske. Håb kan faktisk nå svimlende højder. Håb kan sagtens rumme noget, der end ikke kan fattes og for så vidt er totalt uvirkeligt. Og, hvad også er vigtigt, håb er næsten altid begrundet i noget, der er uden for mig selv. Jeg er afhængig af, at nogen gør eller noget sker, for at mit håb kan blive opfyldt, og i modsat fald skuffet. Håb kan sagtens række mod en konkret fremtid; men dets opfyldelse er oftest uden for min indflydelse.

Vi er samlet til gudstjeneste her Allehelgensdag. Det er dagen for, at vi også mindes de mennesker, der i det forgangne år er døde fra os. Og i den tid, der altid følger efter et dødsfald, den proces, vi skal igennem, for ikke at blive stående i dødens

skygge, og sorg og savn lammer os, den proces kan være meget forskellig i sin art og i sin længde. Jeg tror, at der er to ting, der i denne sammenhæng er meget vigtige at gøre sig klart, gøre sig klart med forstanden, for vi kan næppe gøre os det klart med følelserne, for de er som regel meget sårbare og ømme oven på et dødsfald.

Det ene, vi skal gøre os klart er, at det handler for efterlevende ikke om at komme *over* sorg og savn. Det handler om at lære at leve med det. Så kan det godt være, at man kommer over sorgen og savnet, i den forstand at det ikke længere tager livsglæden og livsmodet fra en. Men det må aldrig være et mål i sig selv at komme over sorg og savn, men at leve med det. Når vi mister hinanden, så forandres vore liv både konkret og i følelser og indhold. Det er et sår, det kan tage tid at læges. Men som ved ethvert større sår, vil der næsten altid være et ar, som man må leve med.

Det andet, vi skal gøre os klart er, at vi får altid flere dage med hinanden, end vi kan forvente. Og vi får aldrig så mange dage, som vi håber. Og sammenstødet mellem forventning og håb kan godt være svær at tackle. Men realistisk set, så får vi altid flere dage med hinanden, end vi realistisk kan forvente. Vi har ganske vist nogle forventninger til livslængde begrundet i erfaringen af, at de fleste mennesker lever længe. Men i de enkelte tilfælde har vi ikke noget realistisk at forvente ud fra, for vi har ikke noget udgangspunkt, der har afstukket livslængden for det enkelte menneske. Så når vi har hinanden i lige så lang tid, som vi håber, så er det i bund og grund imod forventningerne. Så er det ud over forventningerne. Men som nævnt, kan det være svært at besinde sig på, at vi får flere dage med hinanden, end vi kan forvente, men ikke så mange, som vi håber.

Det er også i lyset af det, at det er godt at sige til sig selv, ikke at det er let; men det er godt, at minde sig selv om at fokusere mere på, hvad vi har haft sammen, end på, hvad vi ikke får sammen. At fokusere på det, vi havde med hinanden, kan nære glæde og taknemmelighed. At fokusere på det, vi ikke får, gør os til nogen, det er synd for, og vel at mærke i egne øjne, og vi føler os skuffede og snydt. Vi *føler* os skuffede og snydt; men vi kan realistisk set ikke have forventninger herom, og vi har fået mere, end vi kunne forvente.

Og når dette så er sagt, så er der faktisk et sted, hvor håb og forventninger for så vidt ramler sammen og rummer hinanden. Rummer hinanden på den måde, at håbets opfyldelse ligger uden for egen indflydelse; men vi kan alligevel have forventninger til håbets opfyldelse, fordi håbet er realistisk. Og dér, hvor håb og forventninger så at sige går op i en højere enhed, det er det, der hører Allehelgendagens gudstjeneste til.

Vi hører fra Bibelen, fra både GT og NT om profetier, syn, drømme, forjættelser, løfter om et håb om liv i en sammenhæng som er ud over al forventning. Og alligevel ikke, for forventningen herom, og forventning forholder sig altså realistisk til målet, og derfor kan vi godt tale om forventningen til håbets opfyldelse, for det basseres på, at herom og således taler Gud til os. Det er realistisk, at Gud giver os et håb at have forventning til. Et håb, som Han står inde for.

En ny himmel og en ny jord, hvor der ikke længere er sorg, skrig, pine eller død. Hvor den tørstende kan drikke af livets kilde. Hvor mennesker skal føres i Guds barmhjertighed. Og både profetien fra GT og synet i NT samler sig om den ene, i hvem alt dette sker, nemlig Herrens tjener, han der sidder på tronen, Jesus Kristus. Det håb, opstandeshåbet i troen på

Jesus, har Gud selv givet os realistiske forventninger til i sit ord.

Det betyder for mig, at Allehelgensdag er dagen, hvor jeg i smertelig erkendelse af dette livs vilkår under dødens vilkår med skuffede forventninger og bristede håb for livet med min elskede, min ven, min slægtning, vore kære afdøde, alligevel må leve med livet for øje. For der findes et håb med berettigede og realistiske forventninger.

Og i det lys giver det faktisk god mening at tage Jesu ord til os om at være lys. Han taler også om at være salt; men det lader vi ligge til en anden gang. Vi skal være lys for hinanden.

Ved mange højtideligheder i vore kirker i forbindelse med dødsfald synger vi salmen *Du, som har tændt millioner af stjerner*. I denne salme hedder det:

Tak for de mennesker, som blev vor støtte,
når vi fandt vejen besværlig at gå.
Hjælp os i morgen at hjælpe forknytte,
mød du os selv i de svage og små!

Og det er netop sådan, vi er lys for hinanden. Ved at støtte og hjælpe, når andre finder vejen besværlig at gå. Det er sådan, vore kære var lys for os, når vi fandt vejen besværlig at gå. Og det er jo ikke mærkeligt, at vi savner det, og mindes vore kære i taknemmelighed for det.

Men vi skal også være lys for hinanden på den måde, at mennesker gennem os får øje på Gud. Jesus siger, at vores lys skal skinne for mennesker, ”så de ser jeres gode gerninger og priser jeres far, som er i himlene.” Vi skal være lys på samme måde som et lys er lys. Når en flamme kan være på et lys, er det

jo fordi noget kan nære flammen. Og når vi kan være lys, er det fordi noget nærer os. Vi skal være et lys deri, at vi skinner ud af lyset. Jesus er verdens lys. Jesus er den, i hvem vi har et forventningsfuldt håb, og det skal lyse ud i os, således at andre mennesker må få et forventningsfuldt håb; forankret, foranlediget og fuldbragt hos Gud i ham, vi engang skal se; Kongen i hans pragt.

Allehelgensdag tager os alvorligt deri, at der gives os håbløse livsmuligheder, hvori det kan være svært at se, at vi får over forventning. Og derfor foranlediges vi til at være lys for hinanden i livet, således at vi kan løfte eget og andres blik for dét forventningsfulde håb, som Gud har sat ind i verden. Og i dette går livet ad Himlen til.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.